

ชื่อหลักสูตร การทอผ้าลายดอกขึ้นชม จำนวน ๒๙ ชั่วโมง

กลุ่มอาชีพพาณิชยกรรม (ชั้นเรียนวิชาชีพ)

สำนักงาน กศน.จังหวัดมหาสารคาม

ความเป็นมา

การจัดการศึกษาอาชีพในปัจจุบันมีความสำคัญมากเพราะจะเป็นการพัฒนาประชากรของประเทศให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ เป็นการแก้ไขปัญหาการว่างงานและส่งเสริมความเข้มแข็งให้แก่ เศรษฐกิจชุมชนซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดยุทธศาสตร์ ๒๕๕๕ ภายใต้กรอบเวลา ๒ ปีที่จะพัฒนาศักยภาพของ พื้นที่ใน ๕ กลุ่มอาชีพใหม่ให้สามารถแข่งขันได้ใน ๕ ภูมิภาคหลักของโลก “รู้เขารู้เราเท่าทันเพื่อแข่งขันได้ในเวทีโลก” ตลอดจนกำหนดภารกิจที่จะยกระดับการจัดการศึกษาเพื่อเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถให้ประชาชนได้มีอาชีพที่ สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง โดยเน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆร่วมพัฒนาคนไทยให้ ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเท่าเทียมกันประชาชนมีรายได้มั่นคงมั่งคั่ง และมีงานทำอย่างยั่งยืนมีความสามารถเชิงการแข่งขันทั้งในระดับภูมิภาคอาเซียนและระดับสากลซึ่งจะเป็นการจัดการศึกษาตลอดชีวิตในรูปแบบใหม่ที่สร้างความมั่นคงให้แก่ประชาชนและประเทศชาติ

สภาพสังคมในปัจจุบันมนุษย์เราได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงในด้านต่างๆเช่นด้านเศรษฐกิจการเมือง สังคมและสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมากประชากรเพิ่มขึ้นเรื่อยๆแต่ทรัพยากรมีน้อยลงจึงมีความจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรที่มี อยู่อย่างจำกัดให้มีความคุ้มค่ายิ่งขึ้นโดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของการประกอบอาชีพด้านความคิดสร้างสรรค์มีความ จำเป็นที่จะต้องใช้ประโยชน์จากการประกอบอาชีพให้มีความคุ้มค่ายิ่งขึ้นอาชีพการทอผ้าฝ้ายจึงเป็นอีกอาชีพหนึ่งที่จะเป็นทางเลือกในการสร้างรายได้และการมีงานทำอย่างยั่งยืนของ ประชาชน

หลักการของหลักสูตร

การจัดการศึกษาเพื่อการพัฒนาอาชีพเพื่อการมีงานทำกำหนดหลักการไว้ดังนี้

๑. เป็นหลักสูตรที่เน้นการบูรณาการให้สอดคล้องกับศักยภาพด้านต่างๆ๕ ด้านได้แก่ศักยภาพของ ทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละพื้นที่ที่ศักยภาพของพื้นที่ตามหลักภูมิอากาศ ศักยภาพภูมิประเทศประเทศและทำเลที่ตั้ง ของแต่ละประเทศศักยภาพของศิลปวัฒนธรรมประเพณี วิถีชีวิตของแต่ละพื้นที่ และศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ในแต่ละพื้นที่
๒. รุ่นพัฒนาคนไทยให้ได้รับการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพและการมีงานทำอย่างมีคุณภาพทั่วถึงและเท่าเทียม กันสามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงและเป็นบุคคลที่มีวินัยเปี่ยมไปด้วยคุณธรรมจริยธรรมมีจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อ ตนเอง ผู้อื่นและสังคม
๓. ส่งเสริมให้มีความร่วมมือในการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่าย
๔. เน้นการฝึกปฏิบัติจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปประกอบอาชีพให้เกิดรายได้ที่ มั่นคงมั่งคั่งและยั่งยืนในอาชีพส่งเสริมให้มีการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

จุดมุ่งหมาย

1. เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะความรู้ความเข้าใจเทคนิคการทอผ้าลายดอกขึ้นชม สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพ
2. เพื่อให้ผู้เรียนสามารถออกแบบการมัดย้อมสีที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด
3. เพื่อเป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นและอาชีพดั้งเดิมของบรรพบุรุษ
4. เพื่อเป็นการสืบสานวัฒนธรรมการทอผ้า

กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายคือประชาชนกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียน

1. ผู้ที่ไม่มีอาชีพ
2. ผู้มีอาชีพและต้องการพัฒนาอาชีพ
3. ควรเป็นผู้มีใจรักในการทอผ้าและมีความอดทน

ระยะเวลา ๒๙ ชั่วโมง

ทฤษฎี ๔ ชั่วโมง ปฏิบัติ ๒๕ ชั่วโมง

โครงสร้างหลักสูตร

1. ช่องทางการประกอบอาชีพการทอผ้า
 - 1.1 ความสำคัญของการประกอบอาชีพการทอผ้าลายดอกขึ้นชม
 - 1.2 ความเป็นไปได้ในการประกอบอาชีพการทอผ้าลายดอกขึ้นชม
 - การวางแผนและการบริหารจัดการ
 - แหล่งเงินทุนและการจัดหาเงินทุน
 - ความต้องการของตลาด
 - ช่องทางการจัดจำหน่าย
 - 1.3 ศึกษาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้อง
 - ศูนย์อนุรักษ์ผ้าฝ้าย
 - สถานประกอบการเกี่ยวกับการผ้า
 - ร้านค้าหรือตัวแทนในการจำหน่ายผลผลิต
 - เครือข่ายกลุ่มทอผ้า
 - 1.4 การตัดสินใจในการเลือกอาชีพ
 - ความต้องการของตลาด
 - สถานประกอบการเครือข่ายกลุ่มองค์กรที่ประสบผลสำเร็จ

๒ ทักษะการประกอบอาชีพการทอผ้าลายดอกขึ้นชม

๒.๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการทอผ้าลายดอกขึ้นชม

- ประวัติความเป็นมาวัฒนธรรมการทอผ้าลายดอกขึ้นชม
- กระบวนการและรูปแบบการทอผ้าลายดอกขึ้นชม
- ความสำคัญและประโยชน์ของการประกอบอาชีพการทอผ้าลายดอกขึ้นชม

๒.๒ การเตรียมวัตถุดิบและส่วนประกอบ

- ขั้นตอนในการเตรียมด้ายสำหรับการทอ
- การเลือกเส้นด้าย
- วัตถุดิบและส่วนประกอบ

๒.๓ การฟอกด้าย

- วัตถุประสงค์ของการฟอกด้าย
- วัสดุและอุปกรณ์ของการฟอกด้าย
- ขั้นตอนการฟอก
- ข้อควรระวังในการฟอกด้าย

๒.๔ การทอไหม/การแก่งด้าย

- จุดประสงค์ของการทอไหม/การแก่งด้าย
- วัสดุวัสดุอุปกรณ์
- วิธีการทอไหม/การแก่งด้าย
- ข้อควรระวังในการทอไหม/การแก่งด้าย

๒.๕ การเตรียมเส้นไหมพุ่ง/ด้ายยืน

- ขั้นตอนการเตรียมเส้นด้ายพุ่ง/ยืน
- การออกแบบลวดลาย
- การร้อยหลอดเล็กเป็นพวง

๒.๖ การคันเส้นไหม

- จุดประสงค์ของการคันด้าย
- วัสดุและอุปกรณ์
- วิธีการคันไหม
- ข้อควรระวังในการคันด้าย

๒.๗ การออกแบบลายและการย้อมสีด้าย

- วัสดุอุปกรณ์
- วิธีการมัดลาย/ในขั้นตอน/การย้อมสีด้าย
- ข้อควรระวังในการมัดลายและการย้อมสีด้าย
- การตรวจสอบความถูกต้องของลวดลาย

๒.๘ การกรองเส้นไหมขึ้น/ด้ายพุ่ง

- จุดประสงค์ของการกรองด้าย
- วัสดุและอุปกรณ์
- วิธีขั้นตอนการกรองด้าย
- ข้อควรระวังในการกรองด้าย

๒.๙ การม้วน/ปั่นไหม

- จุดประสงค์ของการม้วน/ปั่นด้าย
- วัสดุและอุปกรณ์
- วิธีการม้วน/ปั่นด้าย
- ข้อควรระวังในการม้วน/ปั่นด้าย

๒.๑๐ การเก็บตะกอ

- จุดประสงค์ของการเก็บถักตะกอ
- วัสดุและอุปกรณ์
- วิธี/ขั้นตอนการเก็บตะกอ
- ข้อควรระวังในการเก็บตะกอ

๒.๑๑ การทอผ้าพื้นเมืองแบบ ๒ เส้น

- ขั้นตอนการทอผ้าพื้นเมืองแบบ ๒ เส้น
- การเตรียมกี่
- การนำหลอดพุ่งใส่กระสวย
- การพุ่งกระสวย
- การจัดลวดลายและแต่งริมขอบผ้า
- การกระแทกฟืม
- การชิงหน้าผ้าให้ตั้ง
- การต่อเส้นไหมขึ้นและเส้นด้ายพุ่งเมื่อเส้นด้ายขาด
- การปรับและปล่อยเส้นด้ายขึ้น
- การวิ่งเส้นขึ้นขณะทอผ้า
- การเก็บกึ่งเมื่อหยุดพักการทอผ้า

๒.๑๒ การประยุกต์รูปแบบการขายเป็นผ้าแบบต่างๆที่สามารถนำไปใช้ได้หลากหลาย

- การทอผ้าคลุมไหล่ลายขอ
- การทอผ้าพันคอลายขอ
- การทอผ้ารูปแบบอื่นๆเช่นผ้าปูโต๊ะผ้าตกแต่งผนังและอื่นๆ

๓ การบริหารจัดการอาชีพ

๓.๑ การบริหารจัดการอาชีพการทอผ้า

- ๓.๑.๑ การดูแลรักษาคุณภาพของผ้า

๓.๑.๒ การลดต้นทุนในการผลิตของผ้า

๓.๑.๓ การเพิ่มมูลค่าสินค้า

- การแปรรูป

- การออกแบบ

- การประยุกต์ใช้

๓.๒ การจัดการตลาด

๓.๒.๑ การทำฐานข้อมูลลูกค้าที่ใช้บริการคู่แข่งทางการตลาด

๓.๒.๒ ประชาสัมพันธ์

๓.๒.๓ ส่งเสริมการขายและการบริการ

๓.๒.๔ การขอมาตรฐานผลิตภัณฑ์

๓.๓ การจัดการความเสี่ยง

๓.๓.๑ การวิเคราะห์ศักยภาพในการประกอบอาชีพการทอผ้า

๓.๓.๒ แก้ไขปัญหาความเสี่ยงในการประกอบอาชีพการทอผ้า

๔ โครงการประกอบอาชีพ

๔.๑ ความสำคัญของโครงการประกอบอาชีพการทอผ้าลายดอกขึ้นชม

๔.๒ ประโยชน์ของโครงการประกอบอาชีพการทอผ้าลายดอกขึ้นชม

๔.๓ องค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบของอาชีพการทอผ้าลายดอกขึ้นชม

๔.๔ การเขียนโครงการการทอผ้าลายดอกขึ้นชม

๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการการต่อภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้

๑ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญา

๒ ฟังวิทยากรบรรยายให้ความรู้

๓ การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๔ แลกเปลี่ยนเรียนรู้

๕ ทำใบความรู้และใบงาน

๖ ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง

๗ ฝึกปฏิบัติจริงและทดสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

๔.๕ การประเมินความเหมาะสมและสอดคล้องของโครงการการต่อภาพการจัดการกระบวนการเรียนรู้

๑ ศึกษาข้อมูลจากเอกสาร/ภูมิปัญญา

๒ ฟังวิทยากรบรรยายให้ความรู้

๓ การศึกษาดูงานจากแหล่งเรียนรู้และแลกเปลี่ยนเรียนรู้

๔ แลกเปลี่ยนเรียนรู้

๕ ทำใบความรู้และใบงาน

๖ ฝึกปฏิบัติด้วยตนเองเพิ่มเติมอย่างต่อเนื่อง

๗ ฝึกปฏิบัติจริงและทดสอบผ่านเกณฑ์ที่กำหนดไว้

โครงสร้างหลักสูตร

เรื่อง	จุดประสงค์การเรียนรู้	เนื้อหา	การจัดกระบวนการเรียนรู้	จำนวนชั่วโมง	
				ทฤษฎี	ปฏิบัติ
- ช่องทางการประกอบ อาชีพการทอผ้าลายดอกขึ้นชม	สามารถอธิบายช่องทางการประกอบ อาชีพการทอผ้าลายดอกขึ้นชม	๑ ความสำคัญของการประกอบ อาชีพการทอผ้าลายดอกขึ้นชม ๒ ความเป็นไปได้ในการประกอบ อาชีพการทอผ้าลายดอกขึ้นชม	วิทยากรอธิบายความสำคัญของการ ประกอบอาชีพการทอผ้า	๑	๒
- ทักษะการประกอบ อาชีพการทอผ้าลายดอกขึ้นชม	สามารถบอกลักษณะของทักษะการ ประกอบอาชีพการทอผ้าลายดอกขึ้นชม	ทักษะการประกอบอาชีพการทอผ้า	วิทยากรอธิบายทักษะการประกอบ อาชีพการทอผ้าลายดอกขึ้นชม	๑	๒
- การบริหารจัดการอาชีพ	สามารถอธิบายการบริหารจัดการ อาชีพทอผ้าลายดอกขึ้นชมได้	วิธีการบริหารจัดการอาชีพการทอผ้า	วิทยากรอธิบายวิธีการบริหาร จัดการอาชีพการทอผ้าลายดอกขึ้นชม	๑	๕
- โครงการประกอบอาชีพ	สามารถอธิบายโครงการประกอบ อาชีพ ๑. ความสำคัญของโครงการประกอบ อาชีพการทอผ้าลายดอกขึ้นชม ๒. ประโยชน์ของโครงการประกอบ อาชีพการทอผ้าลายดอกขึ้นชม ๓. องค์ประกอบในแต่ละองค์ประกอบ ของอาชีพการทอผ้าลายดอกขึ้นชม ๔. การเขียนโครงการการทอผ้า ๕. การประเมินความเหมาะสมและ สอดคล้องของโครงการการทอผ้า	โครงการประกอบอาชีพ	โครงการประกอบอาชีพวิทยากร อธิบายโครงการ ประกอบอาชีพการ ประเมินความเหมาะสมและ สอดคล้องของโครงการการทอผ้า	๑	๑๖
รวม				๔	๒๕

สื่อการเรียนรู้

๑. สื่อเอกสาร
๒. เอกสารประกอบการเรียนรู้
๓. ใบงาน
๔. ใบความรู้
๕. ภูมิปัญญา
๖. สถานประกอบ

การวัดและประเมินผล

๑. การประเมินความรู้ภาคทฤษฎีระหว่างเรียนและจบหลักสูตร
๒. การประเมินผลงานการปฏิบัติระหว่างเรียนความสำเร็จของการปฏิบัติและจบหลักสูตรการจบ หลักสูตร
๓. เวลาเรียนและฝึกปฏิบัติตามหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๔. มีการประเมินผ่านตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๕. มีผลงานที่มีคุณภาพจึงจะได้รับวุฒิปัต

เอกสารหลักฐานการศึกษา

๑. หลักฐานการประเมินผล
๒. ทะเบียนคุมวุฒิปัต
๓. วุฒิปัตรอกโดยสถานศึกษา

การเทียบโอน

ผู้เรียนที่จบหลักสูตรนี้สามารถนำไปเทียบโอนผลการเรียนรู้กับหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับ การศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช ๒๕๕๑ ใน สาระการประกอบอาชีพวิชาเลือกที่สถานศึกษาได้จัดทำขึ้น